

Impulzy pedagogiky pre hudobnú kultúru - nová vysokoškolská učebnica pre umelecko-výchovnú prax

(HUDÁKOVÁ Jana - SLÁVIKOVÁ, Zuzana, PIRNÍKOVÁ - Tatiana. O počutí a počúvaní hudby. Prešov : Prešovský hudobný spolok Súzvuk, 2012. 140 s. ISBN 978-80-89188-33-8)

Slávka Kopčáková, Filozofická fakulta PU, slavka.kopcakova@unipo.sk

V novej vysokoškolskej učebnici, ktorá vznikla na prešovskej akademickej pôde, autorky v súčasnosti ako v dobe globalizácie, nerozlišovania či skôr devalvácie hodnôt nastoľujú nanajvýš aktuálnu tému. Ponúkajú teoretické osvetlenie problémov percepcie, apercepcie a recepcie hudobného alebo hudobno-dramatického diela v jeho interakcii s detským zážitkovým svetom a estetickým osvojovaním si sveta prostredníctvom hudby. Nastoľujú otázky a ich divergentné riešenia smerujúce k otvoreným možnostiam využívania fenoménu hudobného umenia v pedagogickej ale aj bežnej životnej praxi.

Publikácia nastoľuje zaujímavý pohľad na špecifiká problematiky z netotožných hľadísk „počutia“ a „počúvania“. Teoretické východiská úvodných kapitol predznačujú ako sa jediná problematika úzko dotýka rôznych vedných disciplín a do akej miery ich zasahuje (fyzikálna akustika, fyziologická akustika a anatómia a psychoakustika). Jadrom učebnice sú texty Jany Hudákovovej (kapitoly 1 - 4, s. 6-57), ktorá pedagogicky pôsobí na Inštitúte hudobného a výtvarného umenia FF PU, v slovenskom pedagogickom priestore už dobre etablovanej metodičky a zbornajsterky detských speváckych zborov a Zuzany Slávikovej (kapitola 5, s. 58-91), vedeckej pracovníčky Kabinetu výskumu detskej reči a literatúry PdF PU, ktorá prezentuje nielen teoretický pohľad ale aj implikácie pre budúce výskumy z hľadiska emócií v umeleckom vnímaní prostredníctvom konfrontácie starších poznatkov s najnovšími poznatkami bádania, predovšetkým z anglofónnej oblasti.

Tatiana Pirníková, pedagogicky pôsobiaca na Inštitúte estetiky a vied o umení FF PU, vo svojich textoch (kapitola 6 a 7, s. 92-117) nielen zúročuje svoje dlhoročné pedagogické skúsenosti a originálny vlastný prínos na pôde polyestetického workshopu, ale ešte viac inšpiruje tým, že vo svojich textoch neustále kladie otázky ale zámerne neponúka hneď hotové odpovede. Jej primárnym cieľom je totiž viesť k zamysleniu a k hľadaniu autentického postoja k téme zo strany študenta, budúceho učiteľa hudobnej, resp. estetickej výchovy.

Práca predostiera didaktickú analýzu diela Modesta Petroviča Musorgského Obrázky z výstavy (v rámci kapitoly 4), kde prostredníctvom pedagogickej interpretácie diela nastoľuje štrukturálny, sémantický, axiologický a estetický rozbor diela a indukuje modelovú situáciu pre didaktickú redukciu poznatkov v umelecko-pedagogickej praxi. V šiestej kapitole sa autorky vracajú k M. P. Musorgskému aj v porovnaní s ďalšou svetovou hudobnou literatúrou a nabádajú k tvorivým aktivitám pri receptívnom vnímaní diela. S cieľom zážitkovosti pri poznaní diela autorky analyzujú i typológiu hudobného vnímania poslucháčov (psychoakustika a hudobná psychológia) a následne ju konfrontujú s teoretickým pohľadom na emocionálne procesy v umeleckom vnímaní. Zaoberajú sa expresivitou hudby, jej znakovosťou, symbolmi a významovosťou.

Na konci učebnice sa ako prílohy nachádzajú niektoré modelové prípravy na vyučovaciu hodinu, ktoré pod dohľadom pedagogičiek študenti realizovali a overovali v praxi. Spolu so svojim pedagógmi tak otvárajú dvere pre nastolenie nových tém a výskumných úloh pred ďalší aplikovaný výskum. Autorky vo svojom texte vyjadrujú svoje metodologické stanovisko a umelecké presvedčenie týmito slovami: „Špecifický znakový systém, ktorým hudba disponuje skutočne prináša okruh nejednoznačných, často

symbolických významov. Poznávanie iba remeselnej stránky hudby nestačí...“ (s. 93). Na záver vyjadrujem konštatovanie, že vysokoškolská učebnica troch prešovských autoriek má ambíciu a potenciál prispieť významnou mierou do oblasti hudobno-pedagogického bádania a esteticko-výchovnej praxe na Slovensku.